

ECOLOXISTAS SI, INXENUIDADE NON

Daniel López Vispo*

Os impactos ambientais e sociais dos parques eólicos instalados ata o día hoxe, a inutilidade das avaliacións de impacto ambiental realizadas, a arbitrariedade con que o Partido Popular adxudicou as autorizacións, fan que sexan poucas todas as precaucións ao respecto que o ecoloxismo poida adoptar. Porén, centrarmos a reivindicación no concurso eólico pode ser un grande erro, xa que desvía a atención das verdadeiras deficiencias que na situación actual condicionan a selección de parques eólicos menos impactantes.

O DECRETO EÓLICO 242/2008

A situación ten mudado. O aínda "novo", mesmo por descoñecido, Decreto 242/2008 (Diario Oficial de Galicia do 3 de xaneiro de 2008), regula na actualidade o aproveitamento da enerxía eólica en Galiza. Este decreto, iniciativa da Consellaría de Inovación e Industria, actualiza a normativa para a tramitación dos novos parques eólicos naqueles aspectos máis urxentes, incluíndo algunhas das demandas básicas do ecoloxismo. O decreto establece varias normas de especial importancia:

- Que non vai haber aproveitamentos eólicos en espazos da Rede Natura (Art. 6.2)
- Que será a Consellaría de Medio Ambiente a que teña a última palabra sobre a autorización ou non dun proxecto concreto de parque eólico (Art. 6.1)
- Que unha declaración de impacto ambiental desfavorábel implica denegar a autorización de calquera aproveitamento eólico (Art. 14.7)
- Que se terán en conta as medidas ambientais no procedemento de selección (Art. 9), así como medidas que favorezan o desenvolvemento económico local e autocentrado, un dos aspectos básicos do ideario ecoloxista.

Sen este recoñecemento, dificilmente teremos ánimo, forzas e unidade, en nós e na sociedade en xeral, para avanzar na defensa ambiental fronte á presión do mero lucro económico. O éxito na reivindicación ambiental require a independencia de termos un proxecto e un camiño propios e a coherencia que nace do coñecemento. Desde logo, non é independencia deixarse levar polos enredos de terceiros

ou dalgún medios de comunicación interesados. Cómpre pois sabermos que o que vén de resolverse foi a selección de anteprojectos ("concurso eólico"), e que aínda terán que vir a modificación do Plano Sectorial, e a avaliación ambiental de cada proxecto en particular.

Neste sentido, choca que algúns sectores denuncien o concurso eólico, mentres pouco ou nada din das solicitudes de autorización por preto de 850 MW de potencia de grandes eléctricas como ENDESA, pendentas dunha Declaración de Impacto Ambiental non vinculante e tramitada ao amparo dunha normativa estatal (Decreto 1955/2000) que nin sequera obriga á tramitación de proxecto sectorial.

A continuación formulo algunhas preguntas e consideracións que é preciso, ao meu xuízo, termos en conta para este debate.

NECESITA GALIZA DESTA POTENCIA EÓLICA?

As potencialidades de aforro son moitas, e tamén é urxente xerar un novo modelo económico máis sustentábel. Pero aínda así, coincidimos con moitas persoas expertas e movementos ambientalistas do planeta na necesidade de promover as enerxías renovábeis, para enfrontármonos á necesaria substitución dos combustíbeis fósiles e sen recorrer á enerxía nuclear. Como temos afirmado cando loitamos contra os parques eólicos propostos hai anos para espazos protexidos (Xistral, As Catedrais, Costa da Morte, Candán...), non estamos en contra do aproveitamento eólico, senon da súa incorrecta localización e xestión. A oferta debe ser a máxima posíbel, para despois ser condicionada e reducida en función da

avaliación de impactos de cada proxecto concreto.

COMO EXCLUÍR A AMPLIACIÓN DA REDE NATURA DOS APROVEITAMENTOS EÓLICOS?

Con este obxectivo, o correcto é reclamar de Medio Ambiente a publicación da ampliación da Rede Natura e a delimitación dos novos espazos propostos. Isto é algo que non podemos solicitar da comisión de selección de anteprojectos (con competencias moi específicas e reguladas por Lei, pero alleas a definición de espazos protexidos). Tendo en conta o contido do Decreto Eólico, acadar a resolución inmediata desa ampliación debe ser o obxectivo ecoloxista.

COMO REDUCIR OS IMPACTOS DOS NOVOS APROVEITAMENTOS?

Cunha Declaración de Impacto Ambiental (agora vinculante) que condicione os proxectos ou mesmo os desautorice. Ao igual que na recente experiencia do Plano Acuícola, a Consellaría de Medio Ambiente tamén agora quere escusarse das súas competencias anunciando que pouco poderá facer, desde a avaliación de impacto ambiental, para impedir aquelas autorizacións eólicas máis insustentábeis. Non cabe pensar que descoñezan o contido do Art. 14.7 do Decreto. En todo caso, sería un erro aceptarmos agora tal desvalorización da avaliación de impacto ambiental e menos aínda se procede de quen ten a responsabilidade de aplicar a lexislación nese ámbito.

* Daniel López Vispo é membro da Xunta Directiva de ADEGA.